

Przedsiębiorstwo Inwestycyjno-Projektowe **"AC - SYSTEM" s.c.**

16-400 Suwałki ul. Modrzewiowa 29/19 tel./fax (0-87) 567 20 81, e-mail: ac_system@op.pl

---

Zamawiający: **ZARZĄD POWIATU w PISZU**

Tytuł opracowania: **PROJEKT INSTALACJI ELEKTRYCZNYCH**

Obiekt: **Rozbudowa i przebudowa budynku głównego
Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Pisz**

Adres: **Pisz, Al. Turystów 22
działki o nr geod. 3/2, 3/3, 3 /4, 3/5, 12, 13/3, 14/2**

Sporządzający: **mgr inż. Kinga Łukasiewicz**

Projektant: **mgr inż. Piotr Filimoniuk**

Sprawdził: **inż. Jan Krajewski**

Szef biura: **mgr inż. Andrzej Balunowski**

Data opracowania: **wrzesień, 2009r.**

WSTĘP

1. Dokumentacja zawiera:

- część opisową wykonania:
  - instalacji elektrycznych wewnętrznych;
  - instalacji teleinformatycznej, antywłamaniowej, monitoringu;
  - instalacji telewizyjnej;
  - instalacji piorunochronnej (odgromowej).
- część rysunkową :
  - schematy wewnętrznych instalacji elektrycznych z podziałem na obwód oświetlenia, gniazd użytkowych: nN, telefonicznych, telewizyjnych;
  - schemat połączeń rozdzielnic;
  - schematy poszczególnych rozdzielnic;
  - schematy prowadzenia instalacji piorunochronnej;

2. Dokumentacja zawiera wspólną część opisową oraz część rysunkową.

3. Dokumentację opracowano w oparciu o obowiązujące normy, zarządzenia, przepisy.

4. Bilans mocy, dobór zabezpieczeń i przewodów podano na schematach rozdzielnic, instalacji elektrycznych oraz w obliczeniach technicznych.

5. System ochrony od porażeń prądem elektrycznym dla projektowanego układu stanowić będzie szybkie wyłączenie w układzie TN-S oraz dla wszystkich instalacji wyłączniki przeciwporażeniowe.

CZĘŚĆ OPISOWA

1. Zasilanie energią elektryczną.

Zasilanie budynku odbywać się będzie z linii kablowej według warunków technicznych Zakładu Energetycznego. W złączu kablowym ZK-L będącym na majątku Zakładu Energetycznego należy zainstalować rozłącznik bezpiecznikowy RBK z wkładką bezpiecznikową wg zapotrzebowania mocy obiektu. Ze złącza ZK-L prowadzić przewody wlvz w rurze ochronnej do rozdzielnic RG. Rozdzielnicę RG wykonać zgodnie z rysunkiem. Zastosowane złącze oraz budowane rozdzielnice muszą posiadać atest badawczy, który należy dołączyć do dokumentacji powykonawczej. W rozdzielnicach RG zainstalować zabezpieczenie przepięciowe budynku (DEHN ventil TNS 255).

Podział przewodu PEN wykonać w ZK-L, pod zacisk PEN podłączyć, przewody ochronne, uziemienie otokowe oraz wyprowadzenia metalowej konstrukcji uziomu fundamentowego. Wewnętrzne linie zasilające tablice piętrowe TP wykonać przewodami wg rysunków, prowadzić w pionach w rurkach instalacyjnych RB47 (A50). Schematy rozdzielnic na rysunkach.

2. Układanie przewodów, osprzęt instalacyjny.

Rozprowadzenie przewodów instalacji elektrycznej pokazano na rysunkach rozdzielnic i rzutach poszczególnych kondygnacji. Instalację należy wykonać przewodami kabelkowymi YDYp lub YDY o ilości żył i przekrojach przedstawionych w opisach obwodów. Wszystkie obwody powinny być prowadzone z żyłą ochronną PE.

Zastosować do całej instalacji osprzęt posiadający atest badawczy.

3. Obwody gniazd wtykowych.

Gniazda zaznaczone na rysunkach instalacji traktowane są jako gniazda jednofazowe z bolcem ochronnym. Instalacje obwodów gniazd jednofazowych i trójfazowych wykonać przewodem YDYp lub YDY o przekrojach wyszczególnionych na rysunkach rozdzielnic. W pomieszczeniach narażonych na zawilgocenie (POM. kuchenne, łazienki) instalować gniazda bryzgoszczelne na wysokości 1,2m od podłogi i w odległości min.0,6m od krawędzi urządzeń sanitarnych.

4. Łączniki instalacyjne.

Łączniki instalacyjne instalować na wysokości 1,4m od podłogi. W pomieszczeniach narażonych na zawilgocenie zainstalować łączniki w obudowie bryzgoszczelnej.

5. Oświetlenie pomieszczeń .

Wszystkie obwody instalacji oświetlenia budynku wykonać podtynkowo przewodami YDYp3x1,5mm², przy sterowaniu oświetlenia łącznikiem podwójnym YDYp4x1,5mm² . We wszystkich pomieszczeniach mieszkalnych i w barze obwody oświetlenia wyprowadzić i zakończyć kostką łączeniową. Do kostki należy podłączyć plafonierę lub kinkiety o mocy źródła światła przedstawionym w opisie lub legendzie rysunku. Materiały te zostały uwzględnione w kosztorysie, jednak zakup odpowiedniego typu oprawy należy uzgodnić z Inwestorem.

We wszystkich pomieszczeniach narażonych na zawilgocenie instalować oprawy w wykonaniu bryzgoszczelnym.

Obwody instalacji oświetlenia wykonać zgodnie z rysunkami poszczególnych kondygnacji. Przy wykonaniu instalacji oświetlenia należy pamiętać o rozmieszczeniu źródeł światła wyznaczonych w projekcie.

6. Oświetlenie zewnętrzne.

Trasa prowadzenia linii kablowych oświetlenia zewnętrznego została zaznaczona na planie zagospodarowania przestrzennego. Obwody oświetlenia zaprojektowano kablem YKY 3x4 mm². Instalować na podstawach betonowych słupy oświetleniowe SP-3W. Producent słupów firma „Rosa”, wysokość słupa 3,88m. Kable zasilające po wprowadzeniu do słupów zakończyć złączami kablowymi IZK firmy SINTUR. Na słupie zainstalować oprawę typ ZFD1-236 firmy ELGO, klosz poliwęglanowy, źródło światła – 2 x żarówka OSRAM Dulux L 36W/21-840. Połączyć lampę z IZK bezpiecznikowym przewodem YDY 3x1,5mm². Jako zabezpieczenie wewnętrzne oprawy zastosować bezpiecznik Bi 6A. Sterowanie oświetleniem wykonać w RG wg rysunku.

7. Instalacja teleinformatyczna, antywłamaniowa, monitoringu.

Na schematach instalacji wewnętrznej zaznaczone zostały punkty zainstalowania gniazd teleinformatycznych. Do każdego gniazda „T” należy doprowadzić z rozdzielnic sygnалу ZPAS podtynkowo w rurze ochronnej twardej lub peszlu dwa przewody FTP2x4x0,5 kat.5. Wszystkie przewody instalacji teleinformatycznych wyprowadzić i przystosować do podłączenia. Na przewodach oznaczyć w sposób trwały numery pomieszczeń (gniazd) z których była prowadzona instalacja. Zastosować gniazda komputerowe podtynkowe z wkładką 2 x RJ45, montować na wysokości 20cm od podłogi. W podłodze wykonać rurarz umożliwiający wprowadzenie przewodów przyłącza teleinformatycznego z zewnątrz budynku do wnętrza szafy rozdzielczej. Na zewnątrz budynku rury przyłącza wyprowadzić na głębokości 0,6m, pod powierzchnią gruntu, zabezpieczyć uszczelnieniem hermetycznym.

Instalację antywłamaniową z nowymi miejscami lokalizacji czujek systemu dozoru wraz z czujkami dymu musi wykonać firma posiadająca odpowiednie uprawnienia które nadaje producent systemu. Lokalizację centrali ustalić z Inwestorem.

Na schemacie terenu została zaznaczona koncepcja rozmieszczenia rur do prowadzenia instalacji monitoringu terenu. Lokalizację centrali monitoringu ustalić z Inwestorem.

8. Instalacja telewizyjna.

Zainstalować gniazda telewizyjne typ na wysokości 20 cm od podłogi . Instalacje prowadzić przewodem WDXPEK 75/08/3,6 w rurkach instalacyjnych pod powierzchnią podłogi i w ścianach, wprowadzić do szafki rozdzielczej sygnału RTV/SAT (wzmacniacza). Szafkę rozdzielczą sygnału TV, wyposażić w drzwiczki metalowe z zamkiem patentowym. W szafce rozdzielczej przewody oznaczyć w sposób trwały opisując numery pomieszczeń z których była prowadzona instalacja. W przypadku instalowania wzmacniacza, zasilacz podłączyć do obwodu gniazdowego 230V przez ochronnik przepięciowy.

W podłodze wykonać rurarz umożliwiającą wprowadzenie przewodów przyłącza sygnału RTV/SAT z zewnątrz budynku do wnętrza szafy rozdzielczej. Na zewnątrz budynku rury przyłącza wyprowadzić na głębokości 0,6m pod powierzchnia gruntu, zabezpieczyć uszczelnieniem hermetycznym.

9. Instalacja piorunochronna.

W celu zapewnienia należytej ochrony przepięciowej obiektu należy zainstalować odgromniki typ DEHN ventil 255, jest to ochrona dwustopniowa zintegrowana. Instalowanie kolejnego stopnia ochrony pozostawiam do decyzji Inwestora. Obliczenie wskaźnika piorunowego:

$$W=n*m*N*A*p = 6,7 * 10^{-5}$$

$n = 1$ - mniej niż jeden człowiek na 10 m^2 ;
 $m = 1$ - budynek wolnostojący;
 $N = 1,8*10^{-6} \text{ m}^2$ - budynek zlokalizowany powyżej $51 \text{ } 30'$ szerokości geograficznej;

$A = S + 4*l*h + 50*h^2 = 18 \text{ } 563,82$
 $S = 3 \text{ } 473,42 \text{ m}^2$ - powierzchnia zajmowana przez obiekt;
 $l = 252 \text{ m}$ - długość poziomego obrysu budynku;
 $h = 10 \text{ m}$ - wysokość budynku;

$p = R*(Z + K) = 0,002$
 $R = 0,1$ - dla budynków administracyjnych;
 $Z = 0,01$ - wyposażenie obiektu biurowe;
 $K = 0,01$ - konstrukcja dachu z materiałów trudnozapalnych.

Ponieważ $W = 6,7 * 10^{-5}$ zagrożenie określa się jako średnie, ochrona odgromowa obiektu jest zalecana.

Obliczenie rezystancji uziomu:

– uziom otokowy $R = 4,1 \text{ } \Omega$

Wykonać uziom otokowy wokół całego budynku, na głębokości poniżej drenażu, nie wyżej niż stopa ławy fundamentowej.

Instalację piorunochronną wykonać zgodnie z obowiązującymi przepisami: osprzęt instalacji piorunochronnej zastosować zgodnie z PN-78/E-02560; całość instalacji piorunochronnej wykonać zgodnie z PN-86/E-05003; PN-IEC 61024-1/2001.

Instalacje odgromową pokazano na rzucie dachu budynku. Zwody i przewody odprowadzające wykonać drutem FeZn 8, przewody odprowadzające taśmą FeZn 4x25. Uziom otokowy oraz wyprowadzenia uziomu fundamentowego wykonać z bednarki FeZn4x25.

Zwód sprowadzany w odległości mniejszej niż 2m od dróg publicznych powinien być prowadzony w rurze izolacyjnej o łącznej grubości ścianki nie mniejszej niż 5mm, do głębokości 0,5m w ziemi i do wysokości 2m nad ziemią.

Należy zwracać uwagę aby odległości zwodów od instalacji wewnętrznej były większe od 0,5m.

Wymagana wartość rezystancji uziomu otokowego i fundamentowego (mieszanego) przy zastosowaniu go jako uziemienia ochrony przepięciowej nie większa niż 10Ω .

Uwaga: Wszystkie elementy metalowe konstrukcji, fundamentów i uziomy powinny być połączone w sposób zapewniający trwałość, swobodny przepływ ładunków elektrycznych (łączyć przez spawanie).

10. Ochrona od porażeń prądem elektrycznym.

Instalacje ochrony od porażeń prądem elektrycznym należy wykonać zgodnie z obowiązującymi przepisami normy PN-IEC 60364-4-41/2000 „Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – ochrona przeciwporażeniowa”.

Styki ochronne gniazd wtykowych i opraw należy połączyć z przewodem ochronnym PE. Wykonać w pomieszczeniu węzła cieplnego i przyłącza wodnego główne połączenie wyrównawcze wszystkich części metalowych wprowadzanych do budynku instalacji (rury metalowe inst. wodnej, ściekowej, c.o.), uziomu fundamentowego oraz listwy PE tablicy RG, PEN w złączu ZK. Główną szynę wyrównawczą wykonać z bednarki FeZn 4x25, prowadzić na uchwytych podłączyć do uziomu.

W pomieszczeniach kuchni, łazienek, wc i kabin natryskowych połączyć metalowe części wanny, brodzika natryskowego oraz metalowych rur i armatury tworząc lokalnie połączenie wyrównawcze z najbliższym punktem żyły ochronnej PE puszek instalacyjnej lub listwą zaciskową tablicy RG, TP, TM. Rysunek w załączeniu.

Po wykonaniu połączeń dokonać pomiarów skuteczności ochrony od porażeń prądem elektrycznym.

11. Obliczenia.

Zestawienie mocy zainstalowanej (patrz tabele) wynosi:

$$P_{RG} = 48\,000\text{ W}$$

Moc szczytowa wynosi:

$$- k_j = 0,8 \quad P_o = 38\,400\text{ W}$$

$$\text{Prąd obliczeniowy: } I_o = 38\,400 : (1,73 \times 400 \times 0,93) = 60\text{ A}$$

Zabezpieczenie przedlicznikowe w złączu kablowym ZK-L, wkładka bezpiecznikowa WT 63A.

Na główną linię zasilającą od ZK do RG dobrano przewody $4 \times LgY50\text{ mm}^2 + LgY25\text{ mm}^2$ (PE) o $I_{dd} = 114\text{ A}$. Prowadzenie GLZ w rurach ochronnych.

UWAGA: W czasie wykonywania instalacji należy zwrócić uwagę na symetryczny podział obwodów odbiorczych na poszczególne fazy.

12. Uwagi końcowe

Po wykonaniu instalacji należy dokonać prób skuteczności ochrony od porażen prądem elektrycznym, badania izolacji przewodów elektrycznych oraz pomiarów rezystancji uziemienia.

Część opisowa i rysunkowa stanowią całość dokumentacji na wykonanie instalacji elektrycznych. Ewentualne zmiany w czasie montażu mogą być wykonane tylko przez osobę uprawnioną i należy nanieść je na dokumentację. Dokumentację powykonawczą z protokołami pomiarowymi przekazać Inwestorowi.